

Utrikesdepartementet- ud.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: martin.rahm@gov.se, ud-nis@gov.se

Diarienummer: UD2019/00979/NIS

**Yttrande från Amnesty International Sverige rörande Utredning av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om ett förbud mot kärnvapen
2019-14-26**

Inledning

Amnesty International är en av världens största människorättsorganisationer. Vårt arbete baseras på det universella regelverket om mänskliga rättigheter, vilket grundar sig i principen om alla människors lika värde. Vi arbetar för att dessa rättigheter ska gälla alla, alltid.

Amnesty International motsätter sig användning, ägande, tillverkning och överföringar av kärnvapen för alla stater, inklusive de fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd och andra kärnvapenstater. Organisationen uppmanar alla stater att underteckna och ratificera FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen.

Amnestys synpunkter i förhållande till utredningen

Kärnvapen är de mest destruktiva, inhumana och urskillningslösa vapen som någonsin skapats. De är ett oacceptabelt direkt hot mot världens civilbefolkning då dess hela syfte är att utplåna hela städer och alla som lever där. Förutom de personer som dör omedelbart vid nedslag kommer ytterligare tusentals antingen avlida av eller insjukna i relaterade skador och sjukdomar, inklusive ofödda barn och kommande generationer. Användning av kärnvapen kan få konsekvenser för hela planetens överlevnad.

Tre konferenser om kärnvapen arrangerades 2013–2014 inom det så kallade Humanitära initiativet med deltagande av stater, FN, humanitära organisationer och kärnvapenexperter. En av slutsatserna var att ingen kan tillhandahålla det humanitära bistånd som skulle krävas om kärnvapen används idag.

Mot denna bakgrund saknar vi en fördjupning i utredningen om de humanitära och miljö- och klimatmässiga konsekvenserna av användning av kärnvapen, jämte en grundlig analys av de humanitära konsekvenser ett användande av kärnvapen skulle ha. Frågor om t.ex. exportkontroll, hjälpförbudet och svagt underbyggda resonemang

och slutsatser om huruvida en svensk ratifikation av konventionen skulle kunna försvåra eventuella militära samarbeten i framtiden tar opåkallat stort utrymme.

Amnesty anser därför att utredningen leder till en begränsad och felaktig slutsats och inte bör ligga till grund för Sveriges beslut.

Amnesty delar inte heller utredningens syn på konventionen som sådan och dess betydelse för det framtida nedrustningsarbetet. Innan konventionen antogs var kärnvapen de enda massförstörelsevapen som inte omfattades av ett kategoriskt förbud, trots dess katastrofala humanitära konsekvenser. Konventionen fyller därmed det stora tomrum som fanns i folkrätten.

Som i fallen med det internationella arbetet mot personminor, klustervapen och arbetet för att få till stånd FN:s internationella vapenhandelsfördrag kommer länder att ha olika åsikter och viljor. Historien visar dock att förbud för vissa typer av vapen underlättar vägen mot att totalt eliminera dem. Vapen som gjorts olagliga av internationella fördrag förlorar sin legitimitet och sin politiska status. Ovan nämnda exempel visar att det är möjligt att förändra synen och inställningen till vissa typer av vapen. Det är även värt att notera att civilsamhället har varit drivande och delaktiga i dessa processer.

Sverige har historiskt varit en stark röst för nedrustning i FN-sammanhang och låtit sig ledas av humanitära och folkrättsliga principer i detta arbete. Med tanke på att de humanitära och miljömässiga konsekvenserna av kärnvapen användning skulle vara både globala och katastrofala anser Amnesty att det är alla länders ansvar att eliminera detta överhängande hot.

Med anledning av detta anser vi att Sverige bör ansluta sig till konventionen och fortsätta vara en stark röst för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

Anna Lindenfors, generalsekreterare
Amnesty International, svenska sektionen
Stockholm, 26 april 2019